

කාබනික හැලජන සංයෝග

හැලජන පරමාණු එකක් හෝ කීපයක් සහිත කාබනික සංයෝග කාබනික හැලජන සංයෝග ලෙස හඳුන්වයි.

හැලජන සංයෝග වල සාමාන්‍ය නාම -

$\text{CH}_3\text{-Cl} \rightarrow \text{methylchloride}$

$\text{CH}_3\text{CH}_2\text{-Br} \rightarrow \text{ethylbromide}$

$\text{Br-CH}_2\text{-CH}_2\text{-Br} \rightarrow \text{ethylenedibromide}$

$\text{C}_6\text{H}_5\text{-Cl} \rightarrow \text{phenylchloride}$

$\text{C}_6\text{H}_5\text{-CH}_2\text{-Br} \rightarrow \text{benzylbromide}$

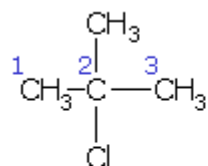
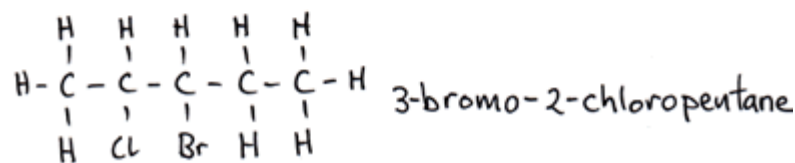
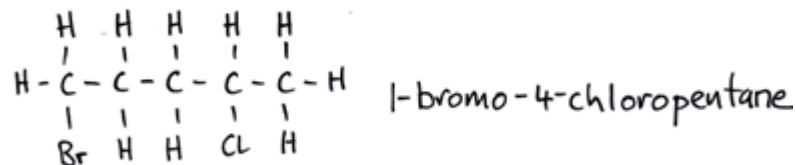
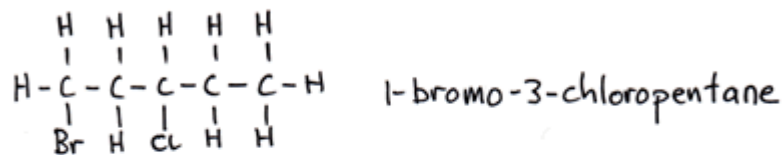
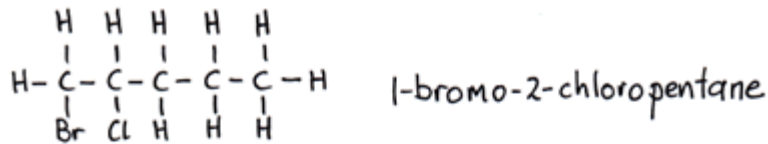
හැලජන සංයෝග වල IUPAC නාමකරණය

කාබනික හැලජන සංයෝග IUPAC ක්‍රමයට නම් කිරීමේදී පහත සඳහන් නීති අනුගමනය කරයි.

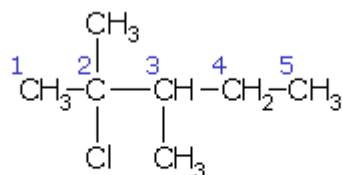
1. හැලජන පරමාණු ඇතුළත් වන පරිදි වූ දිගම දාමය ජර්මාන දාමය ලෙස තෝරා ගනී.
2. එක් හැලජන පරමාණුවක් ඇති විට එයට අවම අංකය ලැබෙන පරිදි ප්‍රධාන දාමය අංකනය කරයි.
3. හැලජන පරමාණු කිහිපයක් ඇති විට ඒවාට ලැබෙන අංක වල එකතුව අවම වන ආකාරයට ප්‍රධාන දාමය අංකනය කරයි.
4. හැලජන පරමාණු හැඳින්වීම සඳහා **helo (chloro, bromo, iodo)** යන ප්‍රත්‍ය භාවිත වේ.
5. හැලජන පරමාණු ප්‍රධාන දාමයට බද්ධ වූ ආදේශ එල ලෙස සලකා නාමකරණය කරයි.

6. හැලජන පරමාණු වලට ලබන අංකවල එකතුව දෙපැත්තෙන්ම සමාන වන විට අකාරාදී පිළිවෙලට පලමුව ලියන කාණ්ඩයට අවම අංකය ලැබෙන පරිදි අංකනය කරයි.

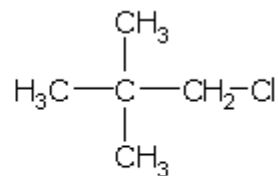
7. අසංතෘප්ත බන්දන සහිත හැලජන සංයෝග නාමකරණයේදී අසංතෘප්ත බන්දනයට අවම අංකය ලැබෙන පරිදි දාමය අංකනය කරයි.

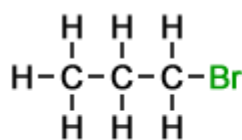
2-Chloro-2-methylpropane

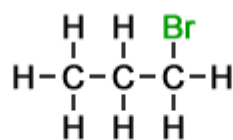
2-Chloro-2,3-dimethylpentane

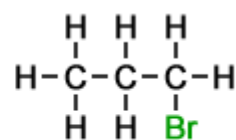
1-Chloro-2,3-dimethylpropane

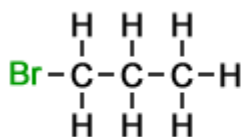
bromopropane

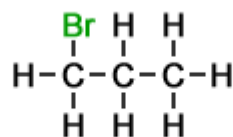
bromopropane

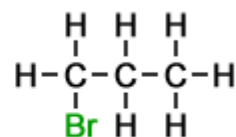
bromopropane

bromopropane

bromopropane

bromopropane

ඒක හැලජන ව්‍යුත්පන්න

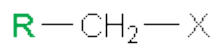
හැලජන පරමාණු එකක් පමණක් සහිත කාබනික සංයෝග ප්‍රධාන කොටස් තුනකට බෙදිය හැක.

1. 01. ප්‍රාථමික හේලයිඩ්
2. 02. ද්විතීයික හේලයිඩ්
3. 03. තෘතීයික හේලයිඩ්

ප්‍රාථමික හේලයිඩ්

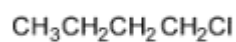
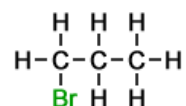
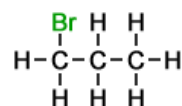
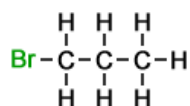
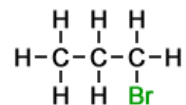
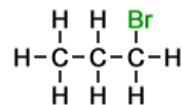
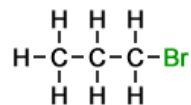
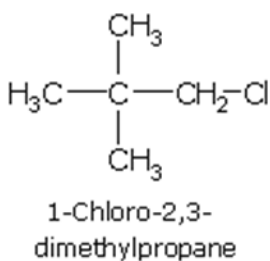
හැලජන පරමාණුව බඳ්ධ වී ඇති කාබන්ට කෙලින්ම H පරමාණු 2 ක් හා කාබන් පරමාණුවක් බැඳී ඇත්නම් එවැනි හේලයිඩ් ප්‍රාථමික හේලයිඩ් ලෙස හඳුන්වයි.

පොදු සූත්‍රය

primary alkyl halide

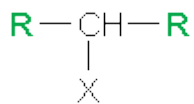
උදාහරණ

ද්විතීයක හේලයිඩ

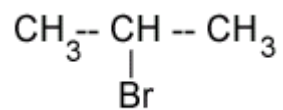
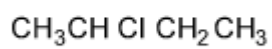
හැලජන පරමාණුව බද්ධ වී ඇති කාබන්ට කෙලින්ම C පරමාණු 2 ක් හා එක් H පරමාණුවක් බැඳී ඇත්නම් එවැනි හේලයිඩ ද්විතීයක හේලයිඩ ලෙස හඳුන්වයි.

පොදු සූත්‍රය

secondary alkyl halide

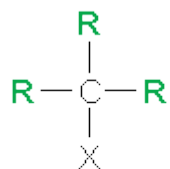
උදාහරණ

තෘතීයක හේලයිඩ

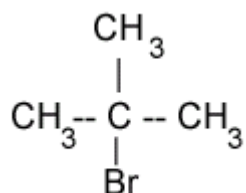
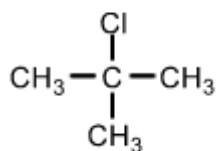
හැලජන පරමාණුව බද්ධ වී ඇති කාබන්ට කෙලින්ම C පරමාණු 3 ක්ම බැඳී ඇත.

පොදු සූත්‍රය

tertiary alkyl halide

උදාහරණ

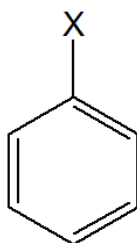

ඉහත ආකාරයට හැලපන පරමාණුව බද්ධ වී ඇති C හි ස්වභාවය අනුව එක හැලපන ව්‍යුත්පන්න කොටස් තුනකට බෙදිය හැක. එමෙන්ම හැලපන පරමාණුව බද්ධ වී ඇති කාණ්ඩයේ ස්වභාවය අනුව ඒවා නැවත කොටස් කීපයකට බෙදිය හැක.

(01) හේලෝ ඇල්කේන (ඇල්කිල් හේලයිඩ්)

(02) හේලෝ අරීන (ඇරිල් හේලයිඩ්, පෙනිල් හේලයිඩ්)

(03) බෙන්සිල් හේලයිඩ්

